

השלמה מההשמטות (סימן נ"ב)

לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. מֵאֵי לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, מִשָּׁל לְמָה
הַדָּבָר דּוֹמֵה לְמֶלֶךְ שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי אוֹצְרוֹת, אַחַת שֶׁל
כֶּסֶף וְאַחַת שֶׁל זָהָב. שֶׁם שֶׁל כֶּסֶף בִּימֵינוּ וְשֶׁל זָהָב
בְּשִׂמְאֵלוֹ אָמַר זֶה יִהְיֶה מְזוּמָן וְקָל לְהוֹצֵאָה וְעוֹשֶׂה דְבָרָיו
בְּנִחָת וְהוּא יִהְיֶה דַבֵּק עִם הָעֲנִיִּים וּמְנַהִיגָם בְּנִחָת. כִּהְיֵא
דְאִמְרִינָן, (שמות ט"ו) יְמִינָךְ יִי נְאֻדְרִי בַכַּח.

וְאִם שָׂמַח אָדָם בְּחֶלְקוֹ טוֹב, וְאִם לָאוּ, (שמות ט"ו) יְמִינָךְ
יִי תִרְעֶץ אוֹיֵב. מֵאֵי יְמִינָךְ יִי תִרְעֶץ אוֹיֵב, אָמַר
לוֹ, זֶה הַזָּהָב דִּכְתִּיב לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב. לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ
זָהָב שֶׁבּוֹ כְּלוּלוֹת שְׁלֹשׁ מִדּוֹת. הַז', ו' מִדּוֹת. הַה', ה'
אַחַדוֹת אַחֲרוֹנוֹת (ס"א אַחֲרוֹנָה) הַב' חֲכָמָה וּבִינָה וְנִקְרָאת
נְשָׂמָה זוֹ עַל שֵׁם אֲצִילוֹת ה' סְפִירוֹת אַחֲרוֹנוֹת וְה' שְׁמוֹת
לְנִשְׂמָה (ס"א נר"ן ח"י סימנא נפש רוח נשמה תיה יחידה). רוּחַ, תִּיָּה,

יחידה, נשמה, נפש.

מֵאֵי עֲבִידְתִּיָּה כִּסָּא הִיא ה' לְז'. דִּכְתִּיב כִּי גְבוּהַ מֵעַל
גְבוּהַ שׁוֹמֵר וּגְבוּהִים עֲלֵיהֶם וּב' הִיא קִיּוּמָם כְּמָה
דַּאֲתָ אָמַר בְּפִרְאשִׁית. וּמֵאֵי עֲבִידְתִּיָּה הַכָּא, מִשָּׁל לְמָה
הַדָּבָר דּוֹמֵה לְאַחַד שֶׁהָיָה לוֹ בֵּת טוֹבָה וּנְעִימָה וּשְׁלָמָה
וּנְאָה וְהַשִּׂיָּאָה לְבֵן מֶלֶךְ וְהַלְבִּישָׁה וְעִיטְרָה וְקִישֻׁטָה
וּנְתַנָּה לוֹ עִם מָמוֹן רַב. אָמַר אֶפְשָׁר לְמֶלֶךְ זֶה לְשִׁבֵּת חוּץ

מִבֵּיתוֹ, אֲמַרְתָּ לֹא. אֲפֹשֶׁר לוֹ לְשַׁבֵּת כָּל הַיּוֹם תַּמִּיד
 עִמָּה, אֲמַרְתָּ לֹא. הֲאֵיכָּל שֵׁם חֲלוֹן בֵּינוֹ לְבִינָה וְכָל
 שָׁעָה שְׁצָרִיכָה הֵבֶת לְאָבִיָּה אוֹ הָאֵב לְבִתּוֹ מִתְחַבְּרִין יַחַד
 בַּחֲלוֹן. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים מ"ה) כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מֶלֶךְ
 פְּנִימָה מִמְּשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה ע"כ. (ובת"ב) (ווידיהם כֶּסֶף) (שמות
 כ"ז) וְאֲדַנִּיָּהֶם נְחֹשֶׁת דְּאִינוּן מָאֲנִי שְׁמוּשָׁא לְאֲשַׁתְּמֻשָׁא
 מִשְׁכָּנָא בְּהוּ.

אָבֵל הֵכָא בְּאֵלִין לְבוּשִׁין דִּיקָר לָא בְּעֵי לְאֲשַׁתְּמֻשָׁא
 בְּהוּ בַר נֶשׁ אַחְרָא בַר כְּהֵנָא (נ"א מִכְּהֵנָא) רַבָּא, דְּרַבּוּ
 מִשָּׁח קוּדְשָׁא עַל רִישָׁא. דְּכָתִיב (שמות כ"ח) (וְעִשִׂיתָ) בְּגָדֵי קֹדֶשׁ
 לְאַהֲרֹן אַחִיד לְכָבוֹד וּלְתַפְאֶרֶת, דְּבְּאִינוּן לְבוּשִׁין דְּמִי
 לְגוּוּנָא דְלַעִילָא: (עד כאן מדההשמטות)

תַּנְיָא. וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּוי
 לְעֵלְמָא, דְּהָא בְּנֵי נֶשָׁא לָא חֲמָאן וְלָא שְׁמַעֵן,
 וְלָא (דף ריו ע"ב) יִדְעִין דְּהָא כָּל יוֹמָא וַיּוֹמָא, קָלָא דְכָרוּזָא
 אֲשַׁתְּמַע, בְּמַאתָן וְחֲמִשִּׁין עָלְמִין.

תַּנְיָא עֵלְמָא חָדָא, אֲשַׁתְּמוּדַע לְעֵילָא. וְכַד פְּרוּזָא נְפִיק,
 הָהוּא עֵלְמָא מוֹדְעוּזְעָא וּמִתְחַלְחָלָא. נְפִיקִי (קסב ע"ב)
 תַּרְיַן צַפְרִין, דְּאֶסְתְּלָקוּ מֵהָהוּא עֵלְמָא, דְּמְדוּרִיהוֹן תַּחֲת
 אֵילָנָא דְחִיזוּ דְחִי וּמוֹתָא בֵּיהּ.

נְפִיקָא חַד צְפוּרָא לְסִטְר דְּרוּמָא וְחַד צְפוּרָא לְסִטְר

צָפוּנָא, וְחַד צְפוּרָא כַּד נְהִיר יְמָמָא, וְחַד כַּד אֲתַחְשֵׁף
 יְמָמָא. כָּל חַד וְחַד קָרִי וּמְכַרְזָא, מַה דְּשִׁמְעִין מֵהָהוּא
 כְּרוּזָא.

לְבַתָּר בְּעוּ לְאַסְתִּלְקָא לְאַתְרֵיהוּ, וּמִשְׁתַּמְטֵי רַגְלֵיהוּ
 בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וּמִתְלַכְדֵּן בְּגוּיָהּ, עַד
 דְּאַתְפְּלִיג לֵילִיא. כַּד אֲתַפְּלִיג לֵילִיא, כְּרוּזָא קָרִי, (קהלת
 ט) וּכְצַפְרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפֶּח כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעְתָּא דְּמִתְלַכְדֵּן רַגְלוֹי דְּבְנֵי נְשָׂא,
 וַיּוֹמוּי אֶתְקָרִיבוּ, הָהוּא יוֹמָא, אֲתַקְרִי יוֹם ה',
 לְאַתְבָּא רוּחִיהָ לֵיהּ. תְּנָא בְּהֵיא שַׁעְתָּא, פְּקֻדָּא הָהוּא
 כְּתָרָא קְדִישָׁא, עַל רוּחִיהָ. וּמֵאֵן אֵיהוּ, דְּכַתִּיב, (תהלים צ)
 יְמֵי שָׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבַעִים שָׁנָה. וְהִיא כְּתָרָא שְׁבִיעָאָה
 דְּכָלָא.

וְאֵם מְסֻטְרָא דְּגְבוּרָה קָאֲתִי, כְּתִיב, וְאֵם בְּגְבוּרוֹת
 שְׁמָנִים שָׁנָה דְּכְתָרָא דְּגְבוּרָה תְּמִינָאָה הוּי, מִכָּאֵן
 וּלְהֵלְאָה, לֵית אַתְרַ לְאַתְמִשְׁף, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, וְרַהֲבִם
 עָמַל וְאוּן. בְּאַתְרַ דְּלָא הוּי יְסוּדָא, בְּנֵינָא לָא אֲתַקְיִים.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַכָּאִין אֵינּוֹן צְדִיקָא, כַּד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאַתְבָּא רוּחִיהָ לֵיהּ, וּלְשִׁאֲבָא
 הָהוּא רוּחָא בְּגוּיָהּ. דְּתַנָּיא, בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּעָא לְאַתְבָּא רוּחִיהָ לֵיהּ, אֵי זַכָּאָה הוּא הָהוּא רוּחָא, מַה

כְּתִיב, (קהלת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה.
 וְאִי לֹא אֲשַׁתְּפַח זַכָּאָה, וּוִי לְהֵהוּא רוּחָא, דְּבַעֵי
 לְאִסְתַּחֲאָה בְּנוּרָא דְדִלִיק, וּלְאִתְתַּקְנָא בְּגִין
 לְאִשְׁתַּאֲבָא בְּגוּפָא דְמַלְכָּא וְאִי לֹא אִתְתַּקְנַת, וּוִי לְהֵהוּא
 רוּחָא, דְּמַתְּגַלְגָּלָא כְּאֲבָנָא בְּקוּסְפִיתָא, דְּכְתִיב, (שמואל א
 כד) וְאֵת נַפְשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקַּלְעֵ. תְּנִיא, אִי
 הֵהוּא רוּחָא זָכִי, כַּמָּה טָבִין גְּנִיזִין לִיה בְּהֵהוּא עֲלָמָא.
 דְּכְתִיב, (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זּוּלְתָךְ יַעֲשֶׂה
 לְמַחֲכָה לוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּד הֵהוּא בַר נָשׁ אֶתְקַרְיָבוּ יוֹמוֹי, תְּלַתִּין
 יוֹמִין מִכְרִיזֵי עֲלוֹי בְּעֲלָמָא וְאֲפִילוּ צַפְרֵי שְׂמִיא
 מִכְרִיזִין עֲלוֹי. וְאִי זַכָּאָה הוּא, תְּלַתִּין יוֹמִין מִכְרִיזִין עֲלוֹי
 בֵּין צְדִיקָא, בְּגִינְתָא דְּעֵדָן.

תְּנָא, כָּל אֵינּוֹן תְּלַתִּין יוֹמִין, נִשְׁמַתִּיה נִפְקַת מִנִּיה בְּכָל
 לַיְלִיא, וְסֻלְקַת וְחֲמַאת דּוּכְתָה בְּהֵהוּא עֲלָמָא,
 וְהֵהוּא בַר נָשׁ לֹא יָדַע, וְלֹא אֲשַׁגַּח, וְלֹא שְׁלִיט
 בְּנִשְׁמַתִּיה, כָּל אֵינּוֹן תְּלַתִּין יוֹמִין כַּמָּה דִּהוּה בְּקַדְמִיתָא.
 דְּכְתִיב, (קהלת ח) אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ לְכֹלָא אֶת הָרוּחַ
 וְגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִפְּד שָׂרָאן אֵינּוֹן תְּלַתִּין יוֹמִין,
 צְלָמָא דְּבַר נָשׁ אֶתְחַשְׁךְ, וְדִיוקְנָא דְּאֶתְחַזִּי בְּאַרְעָא
 אֶתְמַנְעַת.

רַבִּי יִצְחָק הָוּה יְתִיב יוֹמָא חַד אֶפְתָּחָא דְרַבִּי יְהוּדָה, וְהָוּה
 עֲצִיב. נִפְיָק רַבִּי יְהוּדָה, אֲשַׁכְּחִיה לְתַרְעִיה, דְּהָוּה
 יְתִיב וְעֲצִיב. אָמַר לִיה (צ"ל מ"ח) מֵאֵן יוֹמָא דִּין מִשְׁאָר יוֹמִין.
 אָמַר לִיה, אֶתִּינָא לְגַבְרָא, לְמַבְעֵי מִינְךָ תְּלַת מְלִין, חַד,
 דְּכַד תִּימָא מְלִי דְאֹרִייתָא, וְתַדְכֵּר מֵאִינֹן מְלִין
 דְּאִנָּא אֲמִינָא, דְּתִימָא לֹון מִשְׁמִי, בְּגִין לְאֲדַכְרָא שְׁמִי.
 וְחַד דְּתַזְכִּי לְיוֹסֶף בְּרִי בְּאֹרִייתָא. וְחַד, דְּתִזְוִיל לְקַבְרִי
 כָּל ז' יוֹמִין, וְתַבְעֵי בְּעוֹתִיךָ עָלַי.

אָמַר לִיה מִנֵּין לָךְ. אָמַר לִיה, הָא נִשְׁמַתִּי אֶסְתַּלְקַת
 מִינִי בְּכָל לַיְלִיא, וְלֹא אֲנַהִיר לִי בְּחֻלְמָא כְּמָה
 דְּהָוּה בְּקַדְמִיתָא. וְעוּד דְּכַד אָנָּא מִצְלִינָא וּמִטִּינָא
 לְשׁוּמַע תְּפֻלָּה, אֲשַׁגְחָנָא בְּצוּלְמִי דִּילִי בְּכוֹתְלָא, וְלֹא
 חֲמִינָא לִיה. וְאֲמִינָא דְּהוּאִיל וְצֻלְמָא אֶתְעַבֵּר וְלֹא
 אֶתְחַזִּי, דְּהָא פְּרוּזָא נִפְיָק וְכָרִיז. דְּכַתִּיב, (תהלים לט) אַךְ
 בְּצֻלָּם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, כָּל זְמַנָּא דְּצוּלְמָא דְּבֵר נֶשׁ לֹא
 יִתְעַבֵּר מִנֵּיה, יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, וְרוּחִיה אֶתְקִימָא בְּגוּיָה.
 אֶתְעַבֵּר צוּלְמָא דְּבֵר נֶשׁ וְלֹא אֶתְחַזִּי, אֶתְעַבֵּר מֵהֵא
 עָלְמָא.

אָמַר לִיה, וּמַהְכָּא, דְּכַתִּיב, (איוב ח) כִּי צֵל יִמִּינוּ עָלַי
 אַרְצָא. אָמַר לִיה, כָּל אֵלִין מְלִין דְּאֵת בְּעֵי עֲבִידְנָא.
 אַבְל בְּעֵינָא מִינְךָ (דף ריח ע"א) דְּבַהֲהוּא עָלְמָא, תְּבַרִיר

דוֹכַתָּאֵי גַבְרָא, כְּמַה דְּהוּינָא בְּהַאי עֲלָמָא. בְּכַה רַבִּי יִצְחָק
 וְאָמַר, בְּמָטוּ מִינֵךְ, דִּלָּא תִתְפָּרֵשׁ מִנָּאֵי כָּל אֱלִין יוֹמִין.
 אֲזִלוּ לַגְבִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁכְּחוּהוּ דִּהּוּה לְעֵי
 בְּאוּרֵייתָא, זָקִיף עֵינׇי רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְחָמָא לְרַבִּי
 יִצְחָק, וְחָמָא לְמַלְאָךְ הַמּוֹת דְּרַהִיט קַמִּיהָ, וְרַקִּיד קַמִּיהָ.
 קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָחִיד בִּידֵיהָ דְרַבִּי יִצְחָק. אָמַר, גּוֹזְרָנָא,
 מֵאן דְּרָגִיל לְמִיעֵל, יַעוּל. וּמֵאן דִּלָּא רָגִיל לְמִיעָאֵל, לָא
 יַיעוּל. עָאלוּ רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה, קָטִיר מִלְאָךְ הַמּוֹת
 לְבַר.

אֲשַׁגַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְחָמָא דְעַד כְּעַן לָא מָטָא עַדְנָא,
 דִּהָא עַד תְּמַנְיָא שְׁעֵתֵי דְיוֹמָא הוּוּה זְמַנָּא.
 אוֹתְבִיָּה קַמִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּוּה לְעֵי לִיָּה בְּאוּרֵייתָא. אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, תִּיב אֶפְתָּחָא וּמָה (צ"ל וּמֵאן)
 דְּתַחֲמִי, לָא תִשְׁתַּעֵי בְּהַדִּיָּה. וְאִי יִבְעֵי לְמִיעָאֵל הַכָּא,
 אוּמִי אוּמָאָה דִּלָּא לִיעוּל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי יִצְחָק, חָמִית דְּיוֹקְנָא דְאַבּוּךְ
 יוֹמָא דָּא, אוּ לָא. דִּהָא תְנִינֵן, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נִשְׁ
 אֶסְתַּלַּק מֵעֲלָמָא, אָבוּי וְקָרִיבוּי מִשְׁתַּכְּחִין תַּמָּן עַמִּיָּה,
 וְחָמָא לֹון וְאַשְׁתַּמוּדַע לֹון, וְכָל אֵינֹון דִּהּוּה מְדוּרִיָּה
 גַּבִּיָּיהוּ בְּהַהוּא עֲלָמָא בְּדַרְגָּא חַד, כְּלָהוּ מִתְּכַנְשֵׁי
 וּמִשְׁתַּכְּחֵי עַמִּיָּה, וְאֲזִלִּין עִם נִשְׁמַתִּיָּה, עַד אַתְר דְּתִשְׁרִי
 בְּאַתְרִיָּה. אָמַר, עַד כְּעַן לָא חָמִינָא.

אֲדַהְכִי קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, מֵאֲרִי דְעֵלְמָא,
 אֲשֶׁתְּמוֹדַע רַבִּי יִצְחָק לְגַבְוָן, וּמֵאֲנוּן שְׁבַעָה
 עֵינַיִן דְּהֶכָא הוּא. הָא אֲחִידְנָא בֵּיהּ, וְהָב לִי. נִפְק קָלָא
 וְאָמַר, כּוּרְסִיָּא (ס"א טְסִיסָה) דְּמֵאֲרִיָּה קָרִיבָא בְּגַדְפוּי דְּרַבִּי
 שְׁמַעוֹן, הָא דִּינָךְ הוּא, וְעַמְךָ תֵּייתִיהּ בְּזִימְנָא דְּתִיעוּל
 לְמִשְׁרֵי בְּכוּרְסִיָךְ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַדַּאי.

אֲדַהְכִי, חָמָא רַבִּי אֶלְעָזָר דְּהוּוּ אֶסְתְּלִיק מִלְּאָךְ הַמּוֹת.
 וְאָמַר, לִית קוּפְטָרָא דְּטִיפְסָא, בְּאַתְרַּךְ דְּרַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׁכִיחַ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרִיָּה, עוּל הֶכָא, וְאֲחִיד בֵּיהּ בְּרַבִּי יִצְחָק, דְּהָא חָמִינָא
 בֵּיהּ דְּמִסְתְּפִי. עָאֵל רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֲחִיד בֵּיהּ. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 אֶהְדֵּר אֲנִפִּיהּ וְלַעֵי בְּאוּרִיָּתָא.

נַיִים רַבִּי יִצְחָק, וְחָמָא לְאַבּוּי. אָמַר לִיהּ, בְּרִי, זַפְּאָה
 חוּלְקָךְ בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאַתִּי. דְּהָא בֵּין טְרַפֵּי
 אֵילָנָא דְּחַיֵּי דְּגִנְתָא דְּעֵדֶן, אֲתִּיהִיב (אֲתִּי יְחִיב) אֵילָנָא רַבָּא
 וְתַקִּיף בְּתַרִּין עֲלָמִין, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הוּא. דְּהָא
 הוּא אֲחִיד לָךְ בְּעַנְפוּי, זַפְּאָה חוּלְקָךְ בְּרִי.

אָמַר לִיהּ אַבָּא, וּמָה אֲנָא הָתָם. אָמַר לִיהּ, תְּלַת יוֹמִין
 הוּוּ דְּחַפּוּ אֲדָרָא דְּמִשְׁכַּבְךָ. וְתַקִּינוּ לָךְ פִּיּוּן פְּתִיחָן,
 לְאַנְהָרָא לָךְ מֵאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא. וְאַנָּא חָמִינָא
 דְּיֹכְתִיךָ וְחִדְינָא, דְּאַמִּינָא זַפְּאָה חוּלְקָךְ בְּרִי. בַּר דְּעַד
 כְּעֵן, בְּרַךְ לָא זְכִי בְּאוּרִיָּתָא.

וְהָא הַשְׁתָּא הוּי זְמִינִין לְמִיתֵי גַבְדָּ, תְּרִיסַר צְדִיקָיָא
 דְּחֻבְרֵיָא, וְעַד דְּהוּינָא נְפֻקֵי, אַתְּעַר קָלָא בְּכֻלְהוּ
 עַלְמִין, מֵאֵן חֲבַרִין (ס"א שְׁבִילִין) דְּקִיָּמִין הָכָא, אַתְּעַטְרוּ,
 בְּגִינֵיה דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן. שְׁאַלְתָּא שְׁאִיל, וְאַתְיִיחֵיב לֵיה.

וְלֹא דָא בְּלַחֲדוּי, דְּהָא שְׁבַעִין דּוּכְתֵי מִתְעַטְרִין הָכָא
 דִּילֵיה. וְכָל דּוּכְתָא וְדוּכְתָא, פְּתַחִין פְּתִיחִין לְשְׁבַעִין
 עַלְמִין. וְכָל עַלְמָא וְעַלְמָא אַתְּפַתַּח לְע' רַהֲיִטִין. וְכָל
 רַהֲיִטָא וְרַהֲיִטָא, אַתְּפַתַּח לְשְׁבַעִין כְּתָרִין עַלְאִין. וּמִתְמַן
 אַתְּפַתַּחוּ אַרְחִין לְעֵתִיקָא סְתִימָאָה דְּכֻלָּא, לְמַחְמֵי בְּהֵוּא
 נְעִימוּתָא עַלְאָה דְּנַהֲרָא, וּמַהֲנִיָּא לְכֻלָּא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר,
 לַחֲזוֹת בְּנוּעָם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. מַהוּ וּלְבַקֵּר

בְּהִיכְלוֹ. הֵיִינוּ דְּכְתִיב, (במדבר יב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמַן הוּא.
 אָמַר לֵיה, אָבָא, כְּמָה זְמַנָּא יְהִיבוּ לִי בְּהָאֵי עַלְמָא,
 אָמַר לֵיה, לֵית לִי רְשׁוּתָא וְלֹא מוֹדְעֵי לֵיה לְבַר
 נִשׁ. אָבַל בְּהַלּוּלָא רַבָּא דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן, תְּהָא מְתַקֵּן
 פְּתוּרִיָּה. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (שיר השירים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת
 צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּעַטְרָה שְׁעַטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ
 וּבְיוֹם שְׁמַחַת לְבוֹ.

אַדְהָכִי אַתְּעַר רַבֵּי יְצַחְקָא, וְהוּהוּ חֲזִיף, וְאַנְפוּי נְהִירִין.
 חָמָא רַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְאַסְתַּכֵּל בְּאַנְפוּי. אָמַר לֵיה,
 מָלָה חֲדַתָּא שְׁמַעְתָּא. אָמַר לֵיה, וּדְאִי. סַח לֵיה, אַשְׁתַּטַּח
 קַמִּיָּה דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן.

תָּאנָא, מִתְהוּא יוֹמָא, הָוָה (דף ריח ע"ב) רַבִּי יִצְחָק אֶחֱיד
 לְבָרִיָּה בִּידֵיהּ, וְלָעֵי לִיָּה בְּאוּרֵיָתָא, וְלֹא הָוָה
 שְׁבָקִיָּה. כִּד הָוָה עָאֵל קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹתִבִּיָּה
 לְבָרִיָּה לְבַר, וַיִּתִּיב קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהָוָה קָרִי קַמִּיָּה
 (ישעיה לח) ה' עֲשָׂקָה לִי עֲרַבְנִי.

תָּנָא, בְּהֵוּא יוֹמָא תְּקִיפָא וּדְחִילוּ דְבַר נָשׁ, כִּד מָטִי
 זְמַנִּיָּה לְאַסְתִּלְקָא מֵעֲלָמָא, אַרְבַּע סְטָרִין דְּעֲלָמָא
 קְיָיְמִין בְּדִינָא תְּקִיפָא, וּמִתְעָרִין דִּינִין מֵאַרְבַּע סְטָרִי
 עֲלָמָא. וְאַרְבַּע קְשׁוּרִין נְצָאן, וּקְטָטוּתָא אֶשְׁתַּכַּח
 בֵּינַיָּיהוּ, וּבְעֵיִן לְאַתְפָּרְשָׁא כָּל חַד לְסִטְרוּי.

כְּרוּזָא נְפִיק וּמְכָרוּזָא בְּהֵוּא עֲלָמָא, וְאַשְׁתַּמַּע בְּמֵאֲתָן
 וְשְׁבַעֵין עֲלָמִין. אִי זַכָּאָה הוּא, כְּלָהוּ עֲלָמִין
 חֲדָאן לְקַדְמוּתִיָּה. וְאִי לָאוּ, וְוִי לְהֵוּא בַר נָשׁ וּלְחִילְקִיָּה.
 תָּנָא, בְּהֵוּא זְמַנָּא דְכְרוּזָא כְּרִיז, כְּדִין נְפַק חַד
 שְׁלֵהוּבָא מִסְטַר צְפוֹן, וְאַזְלָא וְאַתּוּקַד בְּנֵהַר
 דִּינּוּר, וּמִתְפָּרְשָׁא לְאַרְבַּע סְטָרִי עֲלָמָא, וְאוּקִיד
 נְשַׁמְתְּהוֹן דְּחֵיבֵיָּא. וְנְפַק הֵוּא שְׁלֵהוּבָא, וְסִלְקָא וְנַחְתָּא
 בְּעֲלָמָא. וְהֵוּא שְׁלֵהוּבָא מָטָא בְּגַדְפוּי דְתֵרַנְגוּלָא
 אוּכְמָא, וּבְטַשׁ בְּגַדְפוּי, וְקָרִי בְּפִתְחָא בֵּין תְּרַעֵי.

זְמַנָּא קַדְמָאָה קָרִי וְאָמַר, (מלאכי ג) הִנֵּה יוֹם ה' בָּא בּוֹעֵר
 כְּתַנּוּר וְגו'. זְמַנָּא תְּנִינָא קָרִי וְאָמַר, (עמוס ד) פִּי

הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מֶה שָׁחוּ. וְהֵיא
 שְׁעֵתָא, יְתִיב בַּר נֶשׁ בְּעוֹבְדוּי, דְּסִהְדִין קָמִיָּה, וְהוּא אוּדִי
 עֲלֵיָּהּ. זְמַנָּא תְּלִיתָאָה, כַּד בְּעֵיִן לְאַפְקָא נְשַׁמְתִּיה
 מִיָּה, קָרִי תְּרַנְגוּלָא וְאָמַר, (יְרַמִּיָּה י) מִי לֹא יִירָאךְ מֶלֶךְ
 הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תְּרַנְגוּלָא אוּכְמָא לְמַאי נִפְקָא. אָמַר לִיה
 רַבִּי יְהוּדָה, כֹּל מַה דְּעֵבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּאַרְעָא, כְּלָהוּ רַמְיז בְּחַכְמָה, בַּר דְּבַנֵּי נֶשָׁא לֹא יִדְעִי.
 הָדָא הוּא דְכֹתִיב, (תְּהִלִּים קד) מַה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם
 בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קִנְיִנְךָ, וּמִשׁוּם דְּאֵתְעֵבִידוּ
 בְּחַכְמָה, כְּלָהוּ רַמְיזִין בְּחַכְמָה.

וְתְּרַנְגוּלָא אוּכְמָא, תְּנִינָן, לִית דִּינָא שְׂרִיא אֶלָּא
 בְּאַתֵּר דִּיהוּא זִינִיָּה. וְאוּכְמָא מְסֻטְרָא דְדִינָא
 קָאֲתִי. וּבְגִין כֶּךָ, בְּפִלְגוֹת לִילִיא מִמֶּשׁ, כַּד רוּחָא דְסֻטְרָא
 דְצָפוֹן אֲתַעֵר, חַד שְׁלֵהוּבָא נְפִיק, וּבְטַש תְּחוֹת גְּדַפּוּי
 דְתְּרַנְגוּלָא, וְקָרִי. וְכֹל שְׁכֵן בְּתְּרַנְגוּלָא אוּכְמָא, דְּאֵתְפוּן
 יִתִּיר מֵאַחֲרָא.

אוּף הָכָא, בְּשְׁעֵתָא דְדִינָא דְבַר נֶשׁ יִתַּעֵר, שְׂאֲרֵי וְקָרִי
 לִיה, וְלִית דִּיִּדְע לִיה, בַּר הַהוּא בַּר נֶשׁ דְּשָׁכִיב.
 דְתְּנִינָן, בְּשְׁעֵתָא דְבַר נֶשׁ שָׁכִיב, וְדִינָא שְׂרִיא עֲלֵיה
 לְנִפְקָא מֵהַאי עֲלָמָא, אֲתוּסַף רוּחָא עֲלָאָה בֵּיה, מַה דְלָא

הָיָה בְּיוֹמוֹי. וְכִיּוֹן דְּשָׂרְיָא עֲלוּי וְאֶתְדַבֵּק בֵּיהּ, חָמִי מַה
 דְּלֹא זָכָה בְּיוֹמוֹי, מְשׁוּם דְּאֶתְוֹסַף בֵּיהּ הֵהוּא רוּחָא. וְכֵד
 אֶתְוֹסַף בֵּיהּ וְחָמָא, כְּדִין נִפְיֵק מֵהָאֵי עֲלָמָא, הֲדָא הוּא
 דְּכֹתִיב, (תהלים קד) תוֹסֵף רוּחָם יִגְוְעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן.
 כְּדִין כְּתִיב, (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵי הָאָדָם וַחִי, בְּחַיֵּיהוֹן לֹא
 זָכָאן, בְּמִיתְתְּהוֹן זָכָאן.

תַּאנָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ מִית, אֶתְיְהִיב לֵיהּ רְשׁוּתָא
 לְמַחְמִי, וְחָמִי גְבִיָּה קְרִיבׁוֹי וְחִבְרוֹי מֵהֵהוּא
 עֲלָמָא, וְאֶשְׁתְּמוּדַע לָהּ. וְכִלְהוּ גְלִיפִין בְּדִיוֹקְנִיהוֹן כְּמַה
 דְּהוּוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא. אֵי זַכָּאָה הֵהוּא בַר נָשׁ, כְּלָהוּ חֲדָאן
 קַמֵּיהּ, וּמְקַדְמֵי לֵיהּ שְׁלָם.

וְאֵי זַכָּאָה לֹא הָוִי, לֹא אֶשְׁתְּמוּדַעֵן גְּבִיָּה, בַּר מְאִינוּן
 חַיֵּיבֵיא, דְּטַרְדִּין לֹון בְּכָל יוֹמָא בְּגִיְהַנָּם. וְכִלְהוּ
 עֲצִיבִין, וּפְתַחִין בְּוִי וּמְסִימִין בְּוִי. וְסְלִיק עֵינׁוֹי, וְחָמָא
 לֹון כְּטִיסָא דְּמִסְתְּלָקָא מִן נוֹרָא, אוּף הָכִי, הוּא פְתַח, וּוִי.
 תַּנְיָא, בְּשַׁעְתָּא דְּנִפְק נְשַׁמְתִּיהּ דְּבַר נָשׁ, אֶזְלִין כְּלָהוּ
 קְרִיבׁוֹי וְחִבְרוֹי דְּהֵהוּא עֲלָמָא עִם נְשַׁמְתִּיהּ,
 וּמְחַזִּיין לֵיהּ אֶתְרָא דְּעֵדוּנָא, וְאֶתְרָא דְּעוֹנָשָׁא. אֵי זַכָּאָה
 הָוִי, חָמִי דּוּכְתִּיהּ, וְסְלִיק וַיְתִיב, וְאֶתְעַדֵן בְּעֵדוּנָא עֲלָאָה
 דְּהֵהוּא עֲלָמָא. וְאֵי לֹא הָוִי זַכָּאָה, אֶשְׁתְּאַרְתַּת הֵהִיא
 נְשַׁמְתָּא בְּהָאֵי עֲלָמָא, עַד דְּאֶטְמִיר גּוּפָא בְּאַרְעָא. פִּיּוֹן

דְּאֲטָמַר, כַּמָּה גְרַדִּינִין דְּנִמוּסִין אַחְדָן בֵּיהּ, עַד דְּמָטָא
לְדוּמָ"ה, וְעָאֲלִין לִיהּ בְּמִדּוּרֵי דְגִיּהֲנָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל ז' יוֹמִין, נִשְׁמַתָּא אֲזֵלָא מִבֵּיתִיהּ
לְקַבְרֵיהּ, וּמְקַבְרֵיהּ לְבֵיתִיהּ, וְאֵתְאַבְּלַת עֲלוּי (ד) ^{ריט ע"א}
דְּגוּפָא. דְּכִתִּיב, (איוב ד) אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלְיוּ יִכָּאֵב
וְנִפְשׁוּ עֲלוּי תֶּאֱבֹל. אֲזֵלָא וַיִּתְבֵּא בְּבֵיתִיהּ, חָמִי לְכַלְהוֹ
עֲצִיבִין וּמִתְאַבְּלָא.

תָּנָא, בְּתַר ז' יוֹמִין, גּוּפָא הוּי כַּמָּה דִּהוּהּ, וְנִשְׁמַתִּיהּ
עָאֲלַת לְדוּכְתָא, עָאֲלַת לְמַעְרְתָא דְכַפְלָתָא,
חֲמַת מַה דְּחֲמַת, וְעָאֲלַת לְאַתַר דְּעָאֲלַת, עַד דְּמִטַּת
לְגַן עֵדֶן, וְעִרְעַת לְכְרוּבִים, וְשָׁנַן דְּחֶרְבָא דִּי בְּגַן עֵדֶן
דִּלְתַתָּא. אִי זַכָּאָה הוּא דִּתִּיעוּל, עָאֲלַת.

תָּאנָא, אַרְבַּע סַמְכִין זְמִינִין, וְחַד דִּיוֹקְנָא דְּגוּפָא
בִּידִיָּהּ, (שמות ר"י ע"א) מִתְּלַבְּשָׂא בֵּיהּ בְּחִדּוּתָא
וַיִּתִּיבַת בְּהַהוּא מְדוּרָא דְּגַן עֵדֶן דִּלְתַתָּא, עַד זְמַנָּא
דְּאַתְגָּזַר עָלֶיהּ. לְבַתַר כְּרוּזָא קָרִי.

וְעַמּוּדָא דְתִלְת גּוּוּנֵי אֲזַדְמִן, וְהַהוּא עַמּוּדָא אֲתַקְרִי,
מְכוּן הַר צִיּוֹן דְּכִתִּיב, (ישעיה ד) וּבָרָא ה' עַל מְכוּן
הַר צִיּוֹן וְעַל מְקַרְאֵיהּ עֲנָן יוֹמָם וְעֲשָׁן וְגו'. סְלָקָא בְּהַהוּא
עַמּוּדָא לְפַתְחָא דְצֶדֶק, דְּצִיּוֹן וִירוּשָׁלַם בֵּיהּ.

אִי זָכִי לְסְלָקָא יִתִּיר, טַב חוּלְקִיָּה וְעַדְבֵּיהּ, לְאַתְדַּבְּקָא

בְּגוֹ גּוֹפֵא דְמִלְכָא. וְאִי לֹא זָכִי לְסִלְקָא יְתִיר, כְּתִיב, (ישעיה
 ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ.
 וְאִי זָכִי לְסִלְקָא יְתִיר, זִכָּאָה הוּא. דְּזָכִי לִיקְרָא דְמִלְכָא,
 וְלֹא תַעֲדֵנָא בְּעֵדוּנָא עֲלָאָה, דְּלַעֲיֵלָא מֵאַתָּר דְּאַקְרִי
 שְׁמַיִם. דְּכְתִיב, (ישעיה נח) אִז תַּתְּעַנֵּג עַל ה', עַל ה' דְּיִיקָא.
 זִכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּמֵאֵן דְּזָכִי לְחֶסֶד דָּא, דְּכְתִיב, (תהלים קד) כִּי
 גָּדוֹל מֵעַל שְׁמַיִם חֶסֶדְךָ.

וְכִי עַל הַשְּׁמַיִם הוּא, וְהָא כְּתִיב, (תהלים נז) כִּי גָּדוֹל עַד
 שְׁמַיִם חֶסֶדְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵיךְ חֶסֶד, וְאֵיךְ חֶסֶד.
 חֶסֶד עֲלָאָה, וְחֶסֶד תַּתָּאָה. חֶסֶד עֲלָאָה מֵעַל שְׁמַיִם הוּא.
 חֶסֶד תַּתָּאָה, הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה נח) חֶסֶדִי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים,
 וּבַהֲנִי כְּתִיב עַד שְׁמַיִם.

תְּנִיָּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים
 שְׂמַחָה הִלְלוּיָהּ, אִמָּא יְדִיעָא, הַבְּנִים מֵאֵן אֵינּוֹן.
 אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הָא תְּנִינָן, תְּרִין בְּנִין אֵיךְ לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, חַד דְּכַר וְחַד נְוִקְבָּא. דְּכַר, יְהִיבִיה לִיעֵקֵב,
 דְּכְתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכְתִיב, (ישעיה מט)
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. בַּת, יְהִיבִיה לְאַבְרָהָם, דְּכְתִיב,
 (בראשית כד) וְהו' בְּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, בַּת הִיְתָה לוֹ
 לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שְׂמָה.

וְאִמָּא רַבִּיעָא עֲלֵייהוּ, דְּיִנְקָא לְהוּ, וְעַל הָאִי כְּתִיב,

(דברים קד) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים. וְתַנִּינָן, לֹא יִסְגֵי בַר
 נָשׁ חוֹבוֹי לְתַתָּא, בְּגִין דְּיִסְתַּלַּק אִמָּא מֵעַל בְּנִין. וְכִתִּיב,
 (ויקרא יח) אִמֶךָ הִיא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ, וְוִי לְמֵאן דְּגַלֵּי
 עֲרִייתָא.

וְכַד תִּיַיבִין בְּנֵי עֲלָמָא, וְאַסְגִּין בְּזִכּוֹתָא קַמֵּי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאַמָּא תִבֵּת וְכִסִּיא עַל בְּנִין, כְּדִין
 אֲתִקְרִי תְּשׁוּבָה. מֵאִי תְּשׁוּבָה. דָּא תְּשׁוּבָה דְּאַמָּא, דְּתִבֵּת
 בְּקִיּוּמָהּ, וְכִדִּין (שמות פ"ג ע"א) כְּתִיב, (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים
 שָׁמְחָה, אִם הַבָּנִים וַדָּאִי. וְעַל דָּא, לֹא לְפִטְר אִינִישׁ
 מְפָרְיָה וּרְבִיָּה, עַד דְּאוּלִּיד בִּין וּבֵת.

תַּנִּיָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנַעַם ה'
 וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ, תִּיאוּבְתָא דְּצַדִּיקָא לְמַחְמֵי דָּא,
 (ד"ח ל"ג נעם ה') וְאֵת אִמְרַתְּ עַל ה'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּלְא
 חַד. מִשְׁמַע דְּכְתִיב נַעַם ה', דְּאִתֵּיא מֵעֲתִיקָא קַדִּישָׁא
 לְהֵאִי שְׁמַיִם. וְתִיאוּבְתָא דְּצַדִּיקָא כֶּף הוּא וַדָּאִי, וְעַל
 הַשְּׁמַיִם כְּתִיב, אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה'. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן
 דְּזַכִּי. וַדָּאִי זַעִירִין אִינוּן.

תַּנִּינָן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב, (שיר השירים א) בְּנֵי אִמִּי
 נִחְרוּ בִי שְׁמוֹנֵי נוֹטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, בְּנֵי אִמִּי,
 כְּמָה דְּכְתִיב, (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ, דְּכַד בְּעָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַחְרְבָא בֵּיתִיה דְּלַתְתָּא, וְלֹאֲגַלְתָּא

יִשְׂרָאֵל בֵּינֵי עַמֵּיָא. אַעְבַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַמֵּיה
 לְהֵאֵי אַרְץ, וְאַתְרַחֲקָא מִנֵּיהּ. כְּדַכְתִּיב, (שמות ב) וַתִּתְצַב
 אַחֻתּוֹ מֶרְחוֹק. וְכֹד הֵאֵי אַרְץ אַתְרַחֲקָא מִשְׁמַיִם דְּלַעִילָא,
 הֵאֵי אַרְץ דְּלַתְתָּא אַתְחַרְבָּא, וַיִּשְׂרָאֵל אַתְפְּזֵרוּ בֵּינֵי
 עַמֵּיָא, אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מֵאֵן גָּרִים לִי הֵאֵי וּמֵאֵן
 עֵבִיד לִי הֵאֵי, בְּנֵי אֲמִי דְנַחְרוּ בִי, וְאַתְרַחֲקוּ מִנִּי, בְּנֵי
 אֲמִי וְדֵאֵי.

רַבִּי יוֹסִי הוּוּ אָזִיל בְּאַרְחָא, וְהוּוּ עֵמִיה רַבִּי חֵיָא בַר
 רַב. עַד דְּהוּוּ אָזִיל, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא,
 חֵמִיתָא מַה דְּאָנָא חֵמִית. אָמַר לֵיהּ, חֵמִינָא גְבָרָא חַד
 בְּנַהֲרָא, וְצַפְרָא חַד עַל (דף ריט ע"ב) רִישֵׁיהּ, וְעַלְעָא בְּפוּמִיהּ
 דְּצַפּוּרָא, וְאַכְלָא וְרַפְסָא בְּרַגְלוּי, וְהוּוּ גְבַר רַמִּי קָלִין
 וְצוּוח, וְלֹא יִדְעָנָא מַאי קָאֲמַר.

אָמַר, נִקְרַב גַּבִּיהּ וְנִשְׁמַע. אָמַר, מִסְתַּפִּינָא לְמִקְרַב.
 אָמַר לֵיהּ, וְכִי בַר נֶשׁ הוּוּא בְּאַתְרָא דָּא, אָלָא
 רַמִּיזָא דְחֻכְמָתָא דְרַמִּיז לָן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא. קְרִיבּוּ
 גַבִּיהּ, שְׁמַעוּ דְהוּוּ אָמַר, עוּטְרָא עוּטְרָא, תְּרִין בְּנִין
 שְׁרִיין לְבַר, (ס"א שְׁרִיאָו לְבָרָא) לָא נַח וְלֹא נִיחָא, עַד דְּצַפְרָא
 בְּקִיסְרָא רַמִּיז.

בְּכַה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, הֵיִינוּ דְתַנִּינָן, בְּנֵי אֲמִי נַחְרוּ בִי
 וְגו', מַאי טַעמָא. בְּגִין דְכַרְמֵי שְׁלִי לֹא נְטַרְתִּי.

אָמַר, וַדַּאי גְלוּתָא אֶתְמַשֶּׁךְ, וְעַל דָּא (ס"א ד') צַפְרֵי שְׂמִיָּא
 לָא אַעֲדִיו, עַד דֵּי שְׁלֹטְנוּתָא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת
 כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אַעֲדִיאוּ מִן עֲלְמָא. וַיֵּאמְרֵי, עַד דִּימִיטִי
 יוֹמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְעַר דִּינְוֵי בְעֲלְמָא. דְכְתִיב,
 (זכריה ד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לָהּ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה.
 עַד דִּיהוּ אֶזְלִין, שְׁמַעוּ חַד קָלָא דִּיהוּה אָמַר, אוֹקִידָא
 דְקוּפְטִירָא מָטָא בְדִינְוֵי, נִפְקַח חַד שְׁלֵהוּבָא, וְאוֹקִיד
 לְהוּוּא צְפוּרָא. אָמַר, וַדַּאי, כְּמָה דְכְתִיב, (דניאל ז) וַיְהִיבַת
 לִיקְדַת אֶשָׁא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָא אַגְלִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,
 אֶלָּא בְזַמְנָא דְלָא אֶשְׁתַּכַּח מְהִימְנוּתָא בִּינֵיהוּ. כַּד
 אֶתְמַנַּע מְהִימְנוּתָא בִּינֵיהוּ, כְּבִיכּוּל, הָכִי אֶשְׁתַּכַּח
 בְּכָלָא. דְכְתִיב, (ישעיה כח) וְכִפַּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, מַאי דְכְתִיב, (ישעיה כח) בַּלַּע הַמּוֹת לִנְצַח.
 אָמַר לֵיהּ, כַּד יֶתְעַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְמִינָא
 דִּילֵיהּ, אֶתְמַנַּע מוֹתָא מִן עֲלְמָא. וְלָא יֶתְעַר הָאֵי יְמִינָא,
 אֶלָּא כַּד יֶתְעַרוּן יִשְׂרָאֵל בִּימִינָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 וּמַאי נִיהוּ תוֹרָה, דְכְתִיב בָּהּ, (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דַּת
 לְמוֹ. בְּהוּוּא זְמַנָּא, (תהלים קיח) יְמִין ה' עוֹשֶׂה חָיִל וְגוֹ', לֹא
 אָמוֹת כִּי אַחֲיָה וְאַסְפַּר מַעֲשֵׂי יָהּ.

תַּנָּא, הַהוּא זְכָאָה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בֵיהּ,

וְכַרוֹזָא קָרִי עֲלֶיהָ, ל' יוֹמִין, בֵּינֵי צְדִיקָיָא בְּגִנְתָּא דְעָדָן.
 כְּלָהוּ צְדִיקָיָא חֲדָאן, כְּלָהוּ צְדִיקָיָא אֲתִיין, וּמַעֲטָרָן
 דְּוִכְתִּיָּה דִּהְהוּא צְדִיקָא, עַד דְּיִיתֵי לְמִידָר דִּיּוֹרִיָּה
 בֵּינֵיהוּ. וְאִי חֲיִיבָא הוּא, כְּרוֹזָא קָרִי עֲלֶיהָ בְּגִיָּהֶם
 תְּלַתִּין יוֹמִין (עֲלֶיהָ), וְכְלָהוּ חֲיִיבָא, כְּלָהוּ עֲצִיבִין.

כְּלָהוּ פְתַחֲיָן ווִי, דִּהָא דִּינָא חֲדָתָא אֲתַעַר הַשְׁתָּא,
 בְּגִינִיָּה דְפִלְנָא. כְּמָה גְרַדִּינִין דְּנַמוּסִין מְזַדְמָנִין
 לְקַבְלִיָּה, וְלֹאֲקַדְמָא לִיָּה ווִי. אוֹי לְרָשָׁע אוֹי לְשֹׁכֵנוּ.
 וְכְלָהוּ פְתַחֲיָן וְאֲמַרִין, (ישעיה ג) אוֹי לְרָשָׁע רָע כִּי גְמוּל יִדְּיוֹ
 יַעֲשֶׂה לוֹ. מֵאִי (טעמא) גְמוּל יִדְּיוֹ. אֲמַר רַבִּי יִצְחָק.
 לְאֲכַלְלָא (לְאֲפָקָא) מֵאֵן דְּזַנֵּי בִידּוּי, לְאֲפָקָא וְלַחֲבֵלָא זְרַעִיָּה
 בְּרִיקְנִיָּא (ס"ט ע"א).

דִּהָא תַנִּינָן, כָּל מֵאֵן דְּאֲפִיק זְרַעִיָּה בְּרִיקְנִיָּא, אֲקָרִי
 רָע, וְלֹא חֲמֵי אִפִּי שְׂכִינְתָּא. דְּכַתִּיב, (תהלים ה) כִּי לֹא
 אֵל חֲפִץ רָשָׁע אַתָּה לֹא יְגוֹרְךָ רָע. וְכַתִּיב, (בראשית לח) וַיְהִי
 עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רָע. אוֹף הָכָא, אוֹי לְרָשָׁע רָע. ווִי לִהְיוּא
 חֲיִיבָא דְאִיְהוּ רָע, דְּעַבַּד גְרַמִּיָּה רָע. כִּי גְמוּל יִדְּיוֹ יַעֲשֶׂה
 לוֹ, לְאֲכַלְלָא מֵאֵן דְּזַנֵּי בִידּוּי, לְאֲפָקָא וְלַחֲבֵלָא זְרַעִיָּה
 בְּרִיקְנִיָּא, וְלֵהֲאֵי טְרַדִּין בְּהָהוּא עֲלָמָא יִתִּיר מְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, דִּהָא כְּתִיב אוֹי לְרָשָׁע (רע), כִּיּוֹן דְּכַתִּיב אוֹי
 לְרָשָׁע, אֲמַאי רָע. אֵלָא כְּמָה דְּאֲמִינָא, דְּעַבַּד

גְּרַמְיָה רַע. וּכְתִיב לֹא יִגְוֹרֵךְ רַע. וּכְלָהוּ סִלְקִין, וְהָאִי לֹא סִלִּיק.

וְאִי תִימָא, שְׂאָר חֵיבִין דְּקָטְלוּ בְּנֵי נִשָּׂא. תָּא חֲזִי, כְּלָהוּ סִלְקִין וְהוּא לֹא סִלִּיק. מַאי טַעְמָא, אִינוּן קָטְלוּ בְּנֵי נִשָּׂא אַחֲרָא, וְהָאִי קָטִיל בְּנוֹי מִמֶּשׁ, אוֹשִׁיד דְּמִין סְגִיִּין.

תָּא חֲזִי, בְּשְׂאָר חֵיבֵי עֲלָמָא, לֹא כְּתִיב וַיִּרַע בְּעֵינֵי ה', וְכֹאן כְּתִיב, וַיִּרַע בְּעֵינֵי ה' אֲשֶׁר עָשָׂה. מַאי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּכְתִיב וְשַׁחַת אֶרְצָה.

תַּנּוּן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֵית לָךְ חוּבָא בְּעֲלָמָא דְלֹא אֵית לִיהּ תְּשׁוּבָה, בַּר מֵהָאִי. וְלֵית לָךְ חֵיבִיָּא דְלֹא חֲמָאן אִפִּי שְׂכִינְתָא, בַּר מֵהָאִי. דְּכְתִיב לֹא יִגְוֹרֵךְ רַע, כְּלָל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זַכָּאִין אִינוּן צְדִיקָיָא, בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי. עֲלִייהוּ כְּתִיב, (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. מַאי לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּמָה דְכְתִיב, (תהלים קטו) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאֶרְצוֹת הַחַיִּים:

וַיְחִי יַעֲקֹב (שׁוּר וַיִּקְרָא ק"ד ע"ב) בְּגוֹיֵיהוּ. (בד"ק נמצא בח"ג בדף נ' עמוד קצ"ט) עַל דָּא לְבַעֵי לִיָּה לְבַר נִשָּׂא דְלֹא לְאֶתְעַרְבָא צוֹלָמָא דִּילִיָּה (דף רכ ע"א) בְּצוֹלָמָא דְעוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, בְּגִין דְּהָאִי קְדִישָׁא וְהָאִי מְסֻבָּא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת. דְּיִשְׂרָאֵל כַּד אֶשְׁתַּכַּח בַּר נָשׁ מִית הוּא
 מְסַאב לְכָל גּוֹפָא, וּבֵיתָא מְסַאבָא. וְגוֹפָא דְעוֹבֵד פּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת לֹא מְסַאִיב לְאַחֲרָא, וְגוֹפִיָּה (נ"א וּבֵיתָא) לֹא מְסַאבָא
 כַּד אֵיהוּ מִית. מֵאֵי טַעמָא.

יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲתָא דְאֵיהוּ מִית כָּל קְדוּשֵׁי דְמְאָרִיָּה
 מִתְעַבְרֵן מִנֵּיהּ, אֶתְעַבַּר מִנֵּיהּ הָאֵי צוּלְמָא
 קְדִישָׁא, וְאֶתְעַבַּר מִנֵּיהּ הָאֵי רוּחַ קוּדְשָׁא, אֶשְׁתַּאֲר גּוֹפָא
 מְסַאבָא.

אַבְל עוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, לֵית הָכִי.
 דְּבַחֲיֵי מְסַאב בְּכָל סְטָרִין, צוּלְמָא דִּילֵיהּ מְסַאבָא,
 וְרוּחָא דִּילֵיהּ מְסַאבָא. וּבְגִין דְּסוּאבּוּתֵי אֵלִין שְׂרַיִין
 בְּגוּיָהּ, אָסִיר לְמִקְרַב לְגַבֵּיהּ. כִּיּוֹן דְּמִית, נְפָקִי כָּל אֵלִין
 מְסַאבּוּתָא וְאֶשְׁתַּאֲר גּוֹפָא בְּלֹא מְסַאבּוּתָא לְסוּאבָא.

וְאִף עַל גַּב דְּגוֹפָא דְלַהוֹן מְסַאב, בֵּין בְּחֵיָהוֹן וּבֵין
 בְּמִיתָהוֹן. אַבְל בְּחֵיָהוֹן דְּכָל אֵינוֹן מְסַאבִין
 אֶשְׁתַּכְּחֵי לְגַבֵּיָהוּ, אֵית לוֹן חֵילָא לְסוּאבָא לְאַחֲרֵינֵי,
 בְּמִיתָהוֹן דְּנְפָקִי כָּל אֵינוֹן מְסַאבִין מִנֵּיָהוּ, לֹא יְכַלִּין
 לְסַאבָא. וּדְיִשְׂרָאֵל, יְכִיל לְסַאבָא לְאַחֲרֵינֵי. בְּגִין דְּכָל
 קְדִישֵׁין נְפָקִין מִנֵּיהּ וְשָׂרָא עֲלֵיהּ סְטָרָא אַחֲרָא.

תָּא חֲזִי, הָאֵי צְלָם קְדִישָׁא, כַּד אֲזִיל בַּר נָשׁ וְאֶתְרַבֵּי,

וְאֶת־עֶבֶד מֵהָאֵי פְּרָצוּפָא דְיוֹקְנָא דִּילֵיהּ. אֶת־עֶבֶד צוּלְמָא
 אַחֲרָא, וּמִתְחַבְּרֵן כְּחָדָא. וְדָא נָטִיל לְדָא, בְּשַׁעְתָּא
 דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ תְרִין צוּלְמִין, נָטִיר הוּא בַר נָשׁ, וְגוּפָא דִּילֵיהּ
 בְּקִיּוּמָא, וְרוּחִיהּ שְׂרִיא בְּגוּיָהּ. בְּשַׁעְתָּא דְקָרִיבוּ יוּמוֹי,
 מִתְעַבְּרֵן מִנֵּיהּ, וְדָא סָלִיק לְדָא, וְאֶשְׁתָּאֵר בַּר נָשׁ בְּלֹא
 נָטִירוֹ. כְּדִין, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים,
 תְּרִי.

תָּא חֲזִי, כַּד אֶתְעַר דִּינָא בְּעֵלְמָא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 יִתִּיב עַל כְּרִסֵּי דִּינָא לְמִידֵן עֵלְמָא, בְּעֵי בַר נָשׁ
 לְאֶתְעָרָא (בְּדִינָא) תְּשׁוּבָה, דִּיִּיתוּב מַחֲיוּבָא (נ"א מַחֲבוּבִי). דִּהָא
 הֵהוּא יוּמָא, פְּתַקִּין כְּתִיבוּ, וּמִשְׁתַּכְּחִי כְּלָהוּ בְּאַחֲמַתָּא הָא
 כְּתִיבִין. אִי זְכִי בַר נָשׁ דִּיִּיתוּב קִמֵּי מָאֲרִיָּה, קָרְעִין פְּתַקִּין
 דְּעֵלִיָּהּ.

לְבַתָּר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמִין קִמֵּיהּ דְּבַר נָשׁ, יוּמָא
 דְּכַפּוּרֵי יוּמָא דְתְּשׁוּבָה. אִי תַב מַחֲטָאוֹי טַב. וְאִי
 לָא, פְּקִיד מַלְכָּא לְמַחְתָּם פְּתַקִּין. וְוִי, דִּהָא תְּשׁוּבָה בְּעֵיָא
 לְאַסְתִּלְקָא מִנֵּיהּ.

אִי זְכִי בְּתְּשׁוּבָה, וְלֹא שְׁלִימַתָּא כְּדָקָא יְאוּת, תְּלִיין לֵיהּ
 עַד הֵהוּא יוּמָא בְּתֵרָאָה דְּעֶצְרַת, דִּהוּא תְּמִינָאָה לְחָג.
 וְאִי עֶבֶד תְּשׁוּבָה שְׁלִימַתָּא לְקִמֵּי מָאֲרִיָּה, אֶתְקָרְעוּ. וְאִי
 לָא זְכִי, אֵינּוּן פְּתַקִּין נְפַקִּין מִבֵּי מַלְכָּא, וְאַתְמַסְרֵן בִּידוּי

דְּסִנְטִירָא, וְדִינָא מִתְעֵבִיד, וּפְתַקִּין לָא מְהֵדְרִין תּוּ לְבִי
מִלְכָּא.

כִּדְיִן צוּלְמִין אֲתַעְבְּרוּ מִנִּיה, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין עִמִּיה. כִּיּוֹן
דְּמִתְעֵבְרִין מִנִּיה, הָא וְדֵאֵי טוּפְסָקָא דְּמִלְכָּא יַעֲבֵר
עֲלֵיה, וְיִטְעוּם כֶּסָּא דְּמוֹתָא. וּבַהֲהוּא לִילִיא דְּחָגָא
בְּתַרְאָה, סִנְטִירִין זְמִינִין, וּפְתַקִּין נְטְלִין, בְּתַר דְּנִטְלִי
לוֹן, צוּלְמִין מִתְעֵבְרִין, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין (נ"א וְאֵי מִשְׁתַּכְּחִין גְּרִיעִין יַעֲבֵר
עֲלוֹי מְרַעִין וְכוּ') בְּהוּ יְדִי. וְאֵי מִשְׁתַּכְּחִין בְּהוּ יְדִי (עֲרִי), דִּינָא
גְּרִיעָא, אוּ יַעֲבֵר עֲלוֹי דִּינָא מְרַעִין בִּישִׁין, בְּגְרִיעוֹתָא
דְּלַהוֹן, וְהָא אוֹקִימָנָא לְהָא.

וּבְסִפְרֵי קַדְמָאֵי אֲמַרִי יְתִיר, כַּד רִישָׁא אֲגַרְע, וְיִשְׁתַּכַּח
גּוּפָא. בְּרִיה, אוּ אֲנַתְתִּיה יִשְׁתַּכְּחוּ וְהוּא
יִסְתַּלֵּק. וְהֵנִי מִיְלִי, כַּד לָא אֲהֵדֵר כָּל הָהוּא זְמָנָא
בְּתִיּוּבְתָא. אֲבָל אֵי אֲהֵדֵר, טַעְמָא דְּמוֹתָא יִטְעֵם, וְיִתְסִי.
וְאֵי גּוּפָא לָא אֲתַחְזִי, וְיִשְׁתַּכַּח רִישָׁא. אֵינּוֹן סְלִקִּין,
וְהוּא אֲתַקִּיִּים. וְהֵנִי מִיְלִי, כַּד בְּרִיה זְעִירָא
בְּרִשׁוֹתִיה. וְאֵי יְדוּי פְּגִימוּ, עֲבִידְתָּא דִּידוּי פְּגִימִין.
רְגְלוּי, מְרַעִין רְדִפִּין עֲלֵיה. עֵרַק צוּלְמָא וְאֲהֵדֵר, עֵרַק
וְאֲהֵדֵר. עֲלֵיה כְּתִיב, (דְּבָרִים כח) בִּפְקֹר תֹּאמַר מִי יִתֵּן עֲרֵב,
וְהָאֵי כַּד נְהָרָא סִיְהָרָא, וְלִילִיא אֲתַתְּקִין בְּנְהוּרָא.
אֲבָל זְכָאֵי חֲסִידֵי, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא מִסְתַּכְּלִי בְּלַבִּיָּהוּ,